

Jak uwolnić potencjał Żuław?

MICHAŁ GÓRSKI

Prezes Zarządu, Pętla Żuławska

Pętłę Żuławską należy postrzegać nie tylko jako atrakcję turystyczną regionu, lecz także jako bodziec aktywizujący gospodarczo obszary położone między Gdańskiem a Elblągiem. Rozwój turystyki wodnej na Żuławach ożywił lokalną branżę stoczniową, hotelarsko-gastronomiczną oraz transportową. Beneficjentami projektu zostali nie tylko korzystający z powstałej infrastruktury wodnej turyści, ale również okoliczni mieszkańcy, przedsiębiorcy oraz gminy i powiaty.

Rozmowę prowadzi Marcin Wandałowski – redaktor prowadzący „Pomorskiego Przeglądu Gospodarczego”.

Na czym polega koncepcja Pętli Żuławskiej?

Jest to sieć dróg wodnych o długości ponad 300 km, zlokalizowana na terenie województwa pomorskiego oraz warmińsko-mazurskiego, głównie w obszarze delty Wisły. Wiedzie ona przez rzeki takie jak: Wisła z Motławą, Szarpawa czy Nogat, a także przez Zalew Wiślany. Na Pętłę składa się sieć portów oraz przystani żeglarskich, które umożliwiają uprawianie turystyki wodnej.

Pętla Żuławska to również nazwa spółki, która zarządza infrastrukturą portową na wyżej opisanym obszarze. Do jej zadań należy także opieka nad szlakami wodnymi oraz integracja poszczególnych portów i przystani – zarówno między sobą, jak i z najbliższym otoczeniem. Staramy się to robić w różny sposób, m.in. wspierając połączenia między portami i przystaniami realizowane przez żeglugę śródlądową.

Jakiego typu aktywności można wykonywać w ramach Pętli Żuławskiej?

Bardzo dużą popularnością cieszy się pływanie tzw. hausbootami. Są to łodzie motorowe o opływowych kształtach, posiadające rozbudowaną infrastrukturę wewnętrzną: od 4 do 12 miejsc do spania, kuchnię, toaletę. Na takiej łodzi można normalnie mieszkać. Spędzanie czasu na hausboocie

polega na poruszaniu się od przystani do przystani. W każdej z nich można podłączyć się do prądu i uzupełnić zapasy wody. W marinach są także otwarte punkty informacji turystycznej z bezpłatnymi przewodnikami i mapkami okolicy. W przystaniach można skorzystać z wypożyczalni rowerów i odwiedzić lokalne atrakcje. Sądzę, że jest to przemyślany sposób podróżowania, zwiedzania, zapoznawania się z regionem od podszewki. Oczywiście również i na miejscu, na przystani, na turystów czeka wiele atrakcji, jak np. paleniska do ognisk, boiska do siatkówki czy siłownie na powietrzu.

Jako ciekawostkę dodam, że we wszystkich przystaniach znajdują się również wypożyczalnie książek. Czasu na ich czytanie jest bowiem na hausbootach bardzo dużo. Są one wolne – przepłynięcie całej Pętli zajmuje około tygodnia – lecz zarazem bezpieczne. Nie trzeba mieć uprawnień, by nimi kierować – wystarczy godzinne przeszkolenie, którego dokonuje wynajmujący łódkę. To duży atut i ułatwienie – nie każdy posiada przecież patent żeglarski.

Czym jeszcze oprócz hausbootów można się poruszać po Pętli Żuławskiej?

Jachtami, motorówkami, kajakami, rowerami wodnymi – krótko mówiąc: wszystkim, co jest w stanie pływać. Na obszarze Pętli zlokalizowanych jest wiele wypożyczalni sprzętu wodnego, ich rezerwacji można też dokonać drogą internetową.

Czy Pętla Żuławska to pewien stały, wytyczony szlak, czy też każdy może sobie wybrać, w które miejsce w jakiej kolejności się popłynie?

Czas spędzany na Pętli Żuławskiej polega przede wszystkim na pływaniu po rzekach. Można wystartować z dowolnego miejsca, a następnie najlepiej jest płynąć zgodnie z nurtem rzeki. Oczywiście – można też płynąć pod prąd, jednak wtedy podróż staje się dłuższa i – ze względu na większe spalanie paliwa – bardziej kosztowna. Nieco inną specyfikę ma natomiast pływanie po Zalewie Wiślanym – to największy polski akwen wodny, na poruszanie się po nim trzeba jednak posiadać podstawowe uprawnienia żeglarskie.

Wydaje się, że Pętla Żuławska to idealne miejsce na spokojny wypoczynek – np. dla rodzin czy osób starszych. Czy można powiedzieć, że to Wasze docelowe grupy turystów?

Uważam, że Pętla Żuławska posiada bardzo zdywersyfikowaną ofertę, w której każdy może znaleźć coś dla siebie. Nie jest powiedziane, że trzeba się poruszać powolnym hausbootem – można też przecież jachtem czy motorówką. Z kolei każdy z portów i przystani ma swoją indywidualną charakterystykę. W Krynicy Morskiej zatrzymują się z reguły osoby, które chcą pobawić się aktywniej – są tam liczne restauracje oraz głośne dyskoteki. W Tolknicku czy Kątach Rybackich jest spokojniej – tam przyjeżdżają ci, którzy chcą pobyc z naturą i spokojnie spędzić czas. W Malborku czy Gniewie do wrażeń przyrodniczych dochodzą też kulturowo-historyczne. Mamy też wreszcie liczne zapytania o spotkania biznesowe. Mogą się one odbywać w specjalnie przygotowanych do tego statkach o wysokim standardzie, będących w stanie pomieścić ponad 20 osób. Takie spotkania mogą trwać dzień czy dwa, na pokład zamawiany jest catering. To ciekawa, unikatowa oferta.

Większość użytkowników Pętli Żuławskiej to jednak zapewne osoby chcące wypocząć. Czy korzystają z niej przede wszystkim osoby z regionu czy też z pozostałych części kraju?

Naszych żeglarzy i motorowodniaków dzielimy na dwie grupy: rezydentów oraz gości. Pierwszych jest znacznie więcej – trzymają na stałe swoje łódki czy jachty w lokalnych portach i przystaniach. Korzystają z nich razem z rodziną czy znajomymi, bądź też udostępniają je do wypożyczenia. Są to w większości mieszkańcy regionu. Jachty gościnne przyplływają do nas natomiast spoza Pomorza – mamy trochę gości z zagranicy, niektórzy, pomimo niskiego poziomu wód na Wiśle, przyplływają też na Żuławy z Warszawy. Sądzę, że łodzie gościnne stanowią około 30% wszystkich poruszających się po Pętli Żuławskiej w sezonie turystycznym.

Skąd głównie pochodzą przyjeżdżający na Żuławy turyści zagraniczni?

Są to głównie turyści niemieccy oraz nasi sąsiedzi z Królewca. Część firm wypożyczających hausbooty porusza się tylko po tym rynku, prowadząc tam akwizycję. Niemcy docierają wówczas na Pomorze samochodem czy samolotem, okrętują się i tydzień spędzają na łodzi. To czas, w którym można spokojnie przepłynąć całą Pętlę, razem z Zalewem Wiślanym. Rzadko zdarza się, by ktoś przyjechał po to, by popływać tylko jeden czy dwa dni.

Jakie szanse gospodarcze generuje Pętla Żuławska dla obszarów, przez które przebiega?

Gdyby spojrzeć na mapę wodną Żuław, przez ich tereny przebiegają setki kilometrów różnego rodzaju kanałów. Ta sieć jest niesamowicie gęsta i po dziś dzień słabo wykorzystywana. Daje znaczne możliwości transportowe, które mogłyby odciążać pomorskie drogi. Dość powiedzieć, że przed wojną infrastruktura wodna Żuław była wykorzystywana właśnie w celu przewożenia ładunków. W zeszłym roku zaczęto wozić zboże z Elbląga do Gdańska, a w drugą stronę nawozy. Okazało się, że jest na to zapotrzebowanie, nie ma też żadnych przeszkód infrastrukturalnych, by na tej trasie pływały barki. Stoimy przed szansą odtworzenia rzeczno-transportowego – zarówno przewozu towarów, jak również ożywienia ruchu pasażerskiego.

“ Przez tereny Żuław przebiegają setki kilometrów różnego rodzaju kanałów. Ta sieć jest niesamowicie gęsta i po dziś dzień słabo wykorzystywana. Daje możliwości transportowe, które mogłyby odciążać pomorskie drogi.

Wzmożenie transportu rzeczno-transportowego na Żuławach stało się też impulsem dla lokalnego rzeczno-transportowego przemysłu stoczniowego. Najlepszym tego przykładem jest starorzecze Wisły w Błotniku, gdzie tuż obok nowopowstałej mariny dla jachtów swoją działalność rozpoczęła stocznia, specjalizująca się w produkcji hausbootów oraz tzw. domów na wodzie. Te ostatnie można określić jako pontony, na których postawiony jest dom. W Żuławkach właściciel okolicznej przystani ma piętrowy dom na wodzie, w którym mieszka i który w sezonie wynajmuje. W gdańskim Kanale na Stępcie powstanie nawet w najbliższych latach marina, przy której zacumowanych będzie kilkadziesiąt takich domów. To *novum*, które przybyło do nas z Holandii.

Rosnąca popularność i rozpoznawalność Pętli Żuławskiej przełożyła się też na rozwój produkcji jachtów. Na Martwej Wiśle ulokowanych jest kilka stoczní, które je produkują, choć oczywiście nie tylko z myślą o rynku lokalnym. Mało kto wie, że Polska w produkcji i eksporcie jachtów wyprzedza państwa śródziemnomorskie – ta branża stała się naszą specjalizacją. Większość produkowanych u nas łodzi nadal wędruje za granicę, lecz rynek krajowy stale się powiększa.

“ **Wzmożenie transportu rzecznoego na Żuławach stało się też impulsem dla lokalnego rzecznoego przemysłu stocznioowego.**

Jakie jeszcze branże są gospodarczymi beneficjentami Pętli Żuławskiej?

Z pewnością branża gastronomiczno-hotelarska. My, jako spółka, nie możemy świadczyć takich usług, lecz w okolicy portów i przystani, którymi zarządzamy, otwartych zostało wiele pensjonatów, restauracji. Również mieszkańcy oferują swoje kwatery prywatne. Powstało także wiele wypożyczalni sprzętu wodnego.

Jakie korzyści z tego projektu płyną dla okolicznych gmin i mieszkańców?

Lokalna społeczność jest bez wątpienia beneficjentem rozwoju Pętli Żuławskiej. Szacuję, że inwestycje z nią związane przełożyły się na powstanie – bezpośrednio i pośrednio – ponad 120 miejsc pracy. Obecność Pętli to także możliwość promocji okolicznych obszarów, które – nie ukrywajmy – nie są tak rozpoznawalne, nie mają takiej marki jak nadmorskie kurorty czy wsie Szwajcarii Kaszubskiej.

Mieszkańcy mogą także aktywnie korzystać z infrastruktury powstałej w związku z rozwojem Pętli. Przykładowo gmina Cedry Wielkie, w której znajduje się wieś Błotnik, zakupiła 10 jachtów dla młodzieży. Uczniowie wszystkich klas gminnych szkół przechodzą edukację na tych kadetach.

Jak – z punktu widzenia zarządców Pętli Żuławskiej – zapatrujecie się na plany przekopu Mierzei Wiślanej?

Z naszej perspektywy byłaby to korzyść, w szczególności jeśli mówimy o portach Zalewu Wiślanego, takich jak Braniewo, Nowa Pasłęka, Frombork, Tolk Micko, gdzie nie ma dziś zbyt dużego ruchu. Jest to spowodowane tym, że na Zalew Wiślany nie jest łatwo wpłynąć – żeby przepłynąć przez Cieśninę Pilawską od strony Obwodu Kaliningradzkiego, trzeba posiadać wizę i zgłosić chęć przejścia dwa tygodnie wcześniej. Ogranicza to możliwość wpłynięcia na wody Zalewu jachtów – zarówno polskich, jak i zagranicznych. Z kolei od strony Szkarpawy istnieją ograniczenia związane z nisko przebiegającymi liniami energetycznymi. Mamy nadzieję, że dzięki powstaniu przekopu na Zalewie pojawi się więcej jachtów z Niemiec czy Skandynawii.

“ **Przekop Mierzei Wiślanej może ułatwić dostęp do Pętli Żuławskiej jachtom z Niemiec i Skandynawii.**

Dziś – ze względu na restrykcyjne podejście Rosji – jest to utrudnione.

Przekop Mierzei Wiślanej uruchomi też możliwość powstania nowych możliwości transportowych. Turyści chcący dostać się z Elbląga na Mierzeję Helską mają przed sobą w sezonie perspektywę stania w 5–6-godzinnych korkach. Będzie można im zaproponować możliwość przedostania się na Hel promem pasażersko-samochodowym z Elbląga, który dopłyne na miejsce w 2 godziny. A to tylko jedna z wielu możliwości. Osobiście uważam, że w regionie Żuław spora część transportu publicznego powinna zostać przekierowana na wodę.

Jakie są plany związane z dalszą rozbudową Pętli Żuławskiej?

Obecnie zaczyna być realizowany projekt o nazwie Pętla Żuławska II. Inwestycje z nim związane będą koncentrowały się na wybrzeżu Zatoki Gdańskiej i w Delcie Wisły. Powstaną nowe mariny żeglarskie, a istniejące zostaną rozbudowane. Chcemy także zaprosić do współpracy istniejące porty, przystanie i właścicieli innej infrastruktury wodniackiej do współpracy w ramach klastra turystycznego. Chcemy dzielić się z nimi naszymi doświadczeniami. Będziemy także doposażać nasze mariny w elementy inteligentnego zarządzania ze środków programu INTERREG Unii Europejskiej pod nazwą South Coast Baltic. Tak więc wiele jeszcze pracy przed nami.

O rozmówcy

MICHAŁ GÓRSKI

Prezes Zarządu, Pętla Żuławska

Michał Górski jest Prezesem Spółki Pętla Żuławska zajmującej się zarządzaniem portami i przystaniami wybudowanymi przez samorządy terytorialne województw pomorskiego i warmińsko-mazurskiego, przy wsparciu środków Unii Europejskiej z Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka. Pełni również funkcję Pełnomocnika ds. Samorządów Regionalnej Izby Gospodarczej Pomorza w Gdańsku. Absolwent Politechniki Gdańskiej.

Partnerzy „PPG”

SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

GDAŃSK

